

РЕЦЕНЗІЇ

ОЖИВАЄ АНТИЧНІСТЬ

Андрій Содомора : біобібліогр. покажч. / Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка, Наук. б-ка ; [уклад. М. Кривенко ; редкол.: В. Кметь (голова), Л. Панів, О. Седляр]. – Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2013. – 348, [16] с. : іл. – (Українська біобібліографія. Нова серія ; чис. 31. Біобібліографія вчених університету). – ISBN 978-617-7045-82-2.

У серпні 2015 р. вийшов у світ довгоочікуваний біобібліографічний покажчик “Андрій Содомора” із серії “Українська бібліографія”, що її видає Наукова бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка. Покажчик продовжує традицію біобібліографічних довідників 2000 і 2002 рр., присвячених А. Содоморі, і цього разу він значно розширений, ніж його попередники.

Андрій Содомора належить до титанів Праці, яким надзвичайно важко дати означення, адже він – і поет, і прозаїк, і перекладач, і викладач, і Учитель, і літературознавець, і перекладознавець, і... Внесок професора А. Содомори в українську культуру – великий і величний, і найкраще це показує покажчик, який інтелектуальній громаді подарувала укладач-бібліограф М. Кривенко.

Покажчик традиційно містить три частини – увідні матеріали, бібліографічний корпус і допоміжні покажчики. Книгу відкриває фотопортрет А. Содомори, що є дуже доброю традицією всієї серії “Українська біобібліографія”. У вступному слові автор-укладач, кандидат історичних наук М. Кривенко висловлює принципи укладання покажчика, характеризує відмінності й удосконалення в порівнянні з попередніми покажчиками, обґрунтовує інформаційне наповнення покажчика, яке дещо міняє сам жанр бібліографії, а й водночас розширює її вагомість.

“Основні дати” життєвого й творчого шляху А. Содомори містять чотири частини – освіта й праця, творчий доробок, громадська діяльність, нагороди та премії. Дуже вагома для української громадськості є ця остання частина – “Нагороди та премії”, що відображає як нація ставиться до своїх подвижників. Є тут вагомі відзнаки – Премія імені Максима Рильського (1986 р.), медаль “Ветеран праці” (1989 р. – від Уряду УРСР), Літературна премія імені Григорія Кочура, а також ряд обласних і місцевих відзнак. Дійсно шкодуємо, що наразі немає жодної державної відзнаки від Уряду Незалежної України, а саме останні 25 років засвідчують у край активну й плідну творчість на благо української літератури й культури.

Інтерв'ю-анкета “Краще пізно, як ніколи...”, звісно, виходить за рамки бібліографії, але саме воно дає можливість прямо поспілкуватися із Майстром, зберігаючи всі емоції й переживання живої мови. Тут подано відповіді А. Содомори на запитання, які надійшли до нього на святковому вечорі з нагоди ювілею у Львівській філармонії 2007 р., але на які не вистарчило часу. Однак вони не канули в Лету, а виринули на сторінках покажчика, даючи можливість висловитися й А. Содоморі.

Бібліографічний корпус налічує 1600 позицій (де факто трохи більше). Пороковий опис публікацій включає різні аспекти діяльності А. Содомори – художню творчість, переклади, наукові дослідження, рецензії та інтерв'ю. Перед нами – насамперед посібник із історії перекладу з античних літератур із уже готовим багатим фактажем, що стане у нагоді при написанні нової синтетичної історії українського перекладу.

Ілюстрації мають непроминальну вартість і для історика, і для естета, і для інтелігента. Їх можна назвати “історією в історії”, адже зображуючи особисте життя А. Содомори, вони доповнюють вартість біобібліографії, адже тепер вона належить до мікроісторії життя української інтелігенції ХХ – початку ХХІ сторіч. Можливо, колись за цими світлинами дослідники реконструюватимуть і історію повсякденності, і інтелектуальну історію цього часу. Доба УНР, Січові стрільці, постать проф. Соломона Лур'є, редакція журналу “Жовтень” (тепер – “Дзвін”), Помаранчева революція поєдналися в одній книзі, в одному місці, а отже творять одну різнобарвну, але монолітну тяглість.

18 березня 2016 року в рамках Двадцять сьомої Наукової сесії НТШ на засіданні Комісії всесвітньої літератури ім. Миколи Лукаша відбулося обговорення біобібліографічного покажчика. Коло питань – вельми широке: рецепція античної літератури в Україні, визначні постаті класичної філології, роль журналів у творенні української перекладної літератури, історія української бібліографії, опис жанрової творчості тощо. Учасники обговорення відзначили, що творчість А. Содомори має епохальне, унікальне значення, адже Майстер показує усю рельєфність значення слів (доц. Р. Домбровський), як натхненно А. Содомора продовжує традиції київських неокласиків (проф. М. Ільницький), наскільки вагомий внесок А. Содомори в українське перекладознавство (проф. А. Паславська). Чимало супутніх і нововідкритих тем прозвучало в устах присутніх: проф. Б. Криса поєднала античність й християнство крізь призму творчості А. Содомори, проф. Л. Сенік апелював до взаємодії літератур(и) і культур(и), проф. М. Зарічний відкривав поетично-пісенний талант А. Содомори. Цікавим був виступ доц. Л. Глущенко, яка систематизувала нові рясні публікації А. Содомори, які мають увійти в нове видання покажчика.

Гаслом цього вечора можуть стати слова П. Фединського – перекладача першого повного Шевченкового “Кобзаря” англійською мовою: “Андрію Олександровичу, Ви зробили минуле доступним!”

Подякуймо ж А. Содоморі та М. Кривенку за книгу, та побажаймо й авторіві-перекладачеві, й авторіві-бібліографові нових здобутків і нових цікавих та вагомих книг.

Тарас ШМІГЕР